

Emnenr. 70.

Fylke: Vestfold

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Tjøne

Emne: Fra robot og seil til motor.

Bygdelaq: Fræne

Oppskr. av: Olga Krüge

Gard: Ness

(adresse): Fræne

G.nr. 29. Br.nr. 2.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

I
Her på Fræne og Tjøne drive fiskerne bare med små båter, snekker, men far og sønn kan fiske sammen. Det er båtlag fra Vestfold som besøker Landåsund havn, og de har store skøyter med flere manns besetning.

Alle fiskere har derfor ikke våge seg så langt ut, det blir å fiske i fjær og sund. Slik har det alltid vært, men siden motoren kom, våger de seg lenger kilsjøen.

II
Den første motoren kom her i 1906. Det var kongelosen, Jensen & Jensen, og hans kreuger som anskaffet den til sin losskøyte, "Svala". De brukte både seil og motor.

Den første motor til snekker ble kjøpt av min nabo, skipskaptein Christian Mathisen, og det var bare til fjærøyene. Den kom det slik når den skulle settes i gang, at vi frykter far at det helt skulle springe i tuffen. Samtidig kom en hjem fra Amerika med en motor som han satte i en snekker, og drev to, kapteinen og han, kappjærte.

Den første fisker som brukte motor, var Alfred Halvorsen Brude's omkring 1910, og

2

smært sole blev og blev efter skikken. Det var
agenter fra motorverktøjdene, som kom og
agiterede blandt fiskerne.

De første motorer var Vælli-motorer, senere
kom N. Frøy Slejhaner motorer fra Fredrikstad.
Motorerne var på $2\frac{1}{2}$ og 3 hestekrefter på snikker
som var 18 fot. Efter hænden blev snikkene
bygget større - 24 fot, og motorerne 2 og 3 hestekrefter
7-9 hestekrefter. Vi har båtbyggerier som
bygger snikkene og installerer motorer, og repara-
terer dem også.

I det gamle skudfiske først i 90 årene blev
det dannet båtlag - 2-3 mand med en så
kaldet "Sildeskøjle", og de fiskede sild omkring
Færder. Senere var det et båtlag, 2 boder,
på Tjinnu, de der makrell og sildefiske.

På Tjinnu på Færder har det far brugt til-
bake været båtlag som fiskes makrell
med net. Laget består av 4-5 mand, en
gang var også en kvinde med, og alike
lag rokker stadig på makrellen om som-
meren.

Fiskerne var fra første stund fornøjet med
nygangen fra segt til motor, da det blev mindre
slit, og de kunne være sig lenger utespå. Fartje-
netten blev større, så alle anskaffet sig motor
så snart de fikk råd til det. I begynnelsen,
da motoren var usikker, hadde de alltid åre
og segl i båten, far rett som det var, stoppet
den, og da var det å la til årene og seile
på tjuvet igjen.